

ОДЛОЖИМО САХРАНУ, можда се нађе лек за ћирилицу и српство

Србија се одриче своје прошлости гурајући је у заборав. Од јубиларних година прави „обичне“. Два века од рођења Његоша, остала су непоменута од званичника. Стогодишњица Великог рата обележена је суздржано, са мером (ваљда, да се не увреде они који су пуцали у истом правцу али нападачки, у супротном смеру) те би се неупућенац запитао који је крајњи резултат војне и где је била Србија.

Данас је лако ретроактивно бити паметан: са моралним кредибилитетом победника, прављењем свађалачке државе 1918, „победник“ је демонтирао себе и прешао на страну губитника. Наредни рат био је наредна фаза: територије се очас разделе, потирање нације вишевековног трајања тражило је време и студиозност. Са ћирилицом у животу тај циљ, темељна денационализација, није могућ. Узалуд потврда мртвозорника, сахрана је искључена ако покојник мрда.

Ћирилица се први пут нашла на удару 1915. када је забрањена, а потом су се мењале форме и путеви до њеног упокојења. Првих деценија су космополитизам и југословенство код појединих учених глава чинили своје, потом помодарство, сталне свађе у СХС и југословенској кући, а на крају од петокрака огољен или замаскиран погром. На стогодишњицу тог (само)уништења довољно је прићи неком киоску, погледати асортиман новина и књига и видети да је српско писмо тек толико заступљено да се не би могло тврдити да је забрањено.

На стогодишњицу те потере јавност је била сведок тестирања државе кроз иницијативу да се новине које се штампају ћирилицом ослободе пореза на додату вредност.

Предлог је довео до великих измена у расположењу великолатиничких шовиниста, проценили су да је ситуација изгубила безазленост. Дошло је до њиховог зближавања, устали су као по команди да осакате један полет. Још одзвања олуја с којом су се обрушили на опасност. Потом су, повраћеним самопоуздањем, сигурни да имају већину, ућутали на јављања грађана у корист живота ћирилице. Знају да те вербалне побуне немају родно тло где би никле. Као и демонстрације без корена и грана, једном морају да пресахну.

На супротној страни, у залагању за ћирилицу, има и занимљивих лутања. Инсистира се на равноправности ћирилице и латинице. На страну што је болест тако и почела, а онај ко се прехладио не лечи се промајом, него је сам појам равноправности резервисан за људе. Није ли тако, након залагања да слова буду равноправна, могла би се таква иста нивелација права захтевати за поједине ствари. Рецимо, да столица и фрижидер буду равноправни.

Када сам прочитао оглашавање браниоца ћирилице, који прозива редом: државне руководиоце, САНУ, Матицу српску, и СПЦ, да се изјасне поводом „ћирилице на умору“, схватих, након пола века, каква је благодет била слушати предавања из привредног права, у режији професора Стевана Милићевића.

Професор нам је објаснио да је „уговор сагласност изјава воља двају страна“. А одмах потом да та сагласност може бити изражена на различите начине: „Када уђете у трамвај ви се нећете погађати с кочничарем око релације, нити с кондуктером око цене. Чим сте ступили у возило, изразили сте своју вољу и склопили уговор да ћете се возити на релацији која је означена на трамвају, и по цени која је тамо истакнута. И у другим областима ћутање често зна бити речитије од било каквих говоранција.“

Они који прозивају институције да се изјасне поводом дављења ћирилице нису имали привилегију да чују ова предавања са неограниченим роком трајања. Иначе би знали да су се, окретањем главе од убиства са одложним дејством, ћутачи недвосмислено изјаснили.

„Запостављање ћирилице“ блага је, или, још тачније, погрешна дијагноза, а са њоме нема ни излечења. Ако су војне власти пре пола века стажисти продужиле војни рок за годину дана зато што је лекарски рецепт написао ћирилицом, војнику Светиславу Спасићу у Скопљу јануара 1973. дали седам дана затвора зато што је дневну војну заповест написао ћирилицом, руководиоци у Ргтини у два сата по поноћи, и још по киши, заменили фирму рудника, па је заноћио ћирилички Србокварц а освануо латинички Кварц, у Бору прекрстили ћирилички хотел Србија па је постао латиничка Европа, онда се све то, ваљда, зове прогон писма а не „запостављање“. Када силеција пребије пролазника кроз парк, може се рећи да је „запоставио“ све друге грађане, али третираног сигурно није.

Ратоборан однос према ћирилици само је део опште денационализације. Тешко је наћи област која није захваћена демонтажом. Језик је солидаран, не раздваја се када писмо страда. Придев „српски“ био је дуго забрањен.

Када је у Новом Саду, још у време док је занатлија био на власти, организована Изложба српске средњовековне скулптуре, у извештају на телевизији само је у најави била српска скулптура, а потом је више пута поменуто „наша скулптура“. Та времена нису минула.

Ако је придев „српски“ данас у оптицају, то је често начин да се избегне именица „Србин“. Треба ли доказа за ову тврдњу? Погледајте наредни пренос тениског меча. Ако Новак Ђоковић победи Надала бићете у прилици да чујете: „Ш п а н а ц је пружио снажан отпор, али победа с р п с к о г тенисера ниједног тренутка није долазила у питање. Дакле, Надал је Шпанац, а Ђоковић српски тенисер. Ни Ана Ивановић није Српкиња, већ српска тенисерка. Ако многи ово нису приметили, навијачка нервоза није узрок мртвила чула. За сваког се десило онолико колико је хтео да види.

НАЛОГ ЗА УПЛАТУ

уплатилац: Др Јово Ћирилица
Ул. Петра Кочића 60 Бор

сврха уплате: ЗА СРПСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР

прималац: СРПСКО УДРУЖЕЊЕ ЋИРИЛИЦА - БЕОГРАД

свифт број: 190-9050-94

износ: = 2000,00

валута: BGN

РПТ 19218
189 190-9050-94

26.08.15 365 6603
*2.000,00 195 *45,00

место и датум пријема

датум валуте

Образак бр. 1

Тешко напуштамо идеју да не будемо равноправни. Након што је наш најбољи тенисер победио на првом мастерс турниру, из његове екипе подељене су капе на којима је писало ћирилицом: „Шампиони“. После тога било је још много победа али не и ћирилице. Зашто? Из истих разлога због којих се спортиста више не крсти. Проценио је (правилно) да ће глава бити мирнија без показивања националне припадности.

Да ли је пристојно објављивати факсимил сопственог доприноса животу српског писма. Брзи одговор је негативан.

Одговор са задршком, могао би бити другачији. Године 1977. велики господар је прогласио за празник некакве своје јубилеје. Код новинара је организовано такмичење у хвалоспевима слављенику. Један од њих рече: „Организовао је одлазак добровољаца 1936. године у Шпанију, да бране републику од фашиста. Процењује се да је тамо послао преко...“

„Лепо“, помислим тада, „али и ја бих могао да шаљем људе у борбу, теже бих се одлучио да их поведем тамо где се грува“. Сада, како да позовем читаоце да дају допринос трајању нације и ћириличног писма а да мој новчаник мирује.

Сем овог начина, не знам други исправан. Износ је неважан, и признаница о уплаћеном једном динару је својеврстан аусвајс да је појединац држао дистанцу према акцији разарања српске културе. Није згорег имати и такву потврду. Да је власт измењива, и да увек постоји ризик да дође нека национално одговорна, знају сви власници библиотека страначких књижица.

Данас нема парламентарне странке која би стала у одбрану ћирилице. Ни у опозицији. ДСС, који је имао два министра просвете, тек треба да профилише курс новог кормилара и евентуално приврженост политици националне равноправности, а она није могућа без залагања за живот ћирилице. У противном, стижемо до става тексашког милијардера који каже:

„Две ствари највише мрзим у животу. Расизам и црнце“.

Појединачне акције тешко да ће спречити да ћирилица заврши у мртвачком ковчегу. Данас су на њеном бранику само Српско удружење Ћирилица и покрет Двери. Првобројани су покренули иницијативу да се у Београду оснује Српски културни центар. Биће у Скерлићевој улици, у комшилуку Турског културног центра. Давалац просторија је грађанин коме су исте враћене у поступку реституције. Удружење их је добило у стању у коме је и друштво. Значи, потребно је велико спремање.

Извор: [Др Јово Ћирилица](#) – Др Јово Ћирилица